

jó értelemben professzionális alkotásként. Így pedig feltétlenül érdemes.

PÁPAY GYÖRGY

(Fordította M. Nagy Miklós,
Ulpius-báz Kiadó, Budapest, 2010,
598 oldal, 3999 Ft)

BRET EASTON ELLIS: *Királyi hálósobák*

Azok számára, akik kedvelik Ellis prózáját, vitathatatlanul a 2010-es év könyves eseménye volt a *Királyi hálósobák* megjelenése. A *Nullánál is kevesebb* folytatásaként beharangozott regény valójában nem is folytatás, hanem továbbírása bombaként robbant debütáló kötetnek, amire Ellis is utal a szöveg végére biggyesztett datálással: 1985–2010. A főszereplő Clay huszonöt évvel később visszatér L.A.-be, és bár „fél belekeveredni a Los Angeles-i autópályák forgalmába”, most sem ússza meg a szembesülést múltjával, hajdani legendás (?) társaságával, legmélyebb félelmeivel és önnön ürességével.

Az ember azt várta volna Ellistől, hogy a kamaszkort éppen elhagyó, spleenes fiatalokból mára

olyan romlott és örömtelen, egymást és gyermekeiket ócska játsszákkal gyötrő, szeretetlen és szeretni képtelen középkorúak lettek, amilyenekkel például az *Informátorok*ban találkoztunk (sőt szinte borítékoltuk volna, hogy Julian tényleg nem él már, és nem csak a *Nullánál is kevesebb* filmadaptációjában ölték meg). Ehelyett azt kell látnunk, hogy Blair, Julian, Rip és maga Clay is ugyanaz maradt, ami volt: beteljesíttetlen ígéret, megválaszolatlan kérdés, öreg, önző, labilis tinédzser. Ahogy az Ellis-sorozat új borítótérvei is jól érzékeltetik, minden változatlan maradt, csak a Wayfarer-napszemüveg helyett most az iPhone a

menő.

Ellis – túlzás nélkül – korszakalkotó hangja már nem üt akkorát, mint az első kötet megjelenésekor, mégsem csinálja (utána) senki jobban ezt a rezignált, deprimált, folyton reflektáló, soha nem ítélkező, mégis nyugtalanító, lecsupaszított prózát. A *Királyi hálósobák* talán eddigi legrealisztikusabb könyve; az író stílárís autenticizmusát, megbonthatatlan lényegét mindig érintetlenül hagyó különböző megszólalásmódok után most visszatér a gyökerekhez, és holmi lélegzetelállító bravúrok helyett egyszerűen csak ír, azzal

után most visszatér a gyökerekhez, és holmi lélegzetelállító bravúrok helyett egyszerűen csak ír, azzal

a közvetlenséggel és kézenfekvőséggel, amellyel annak idején levette a lábáról a fél világot. A *Királyi bálószobák* talán egyetlen említésre méltó hiányossága éppen az, hogy csak a *Nullánál is kevesebb* vonatkozásában olvasható. A legbölcsebben akkor járunk el – ezzel persze komoly szívességet téve Ellisnek –, ha egy könyvként olvassuk a két kötetet, és nem tekintjük különálló műnek az új darabot.

A szerző egy korábbi regénye, a *Holdpark* többször is eszünkbe juthat: egyfelől az állandóan kísérő paranoia köszön vissza, másfelől az a rafináltság, ahogy önmagát mint szerzőt és mint biográfiai személyt úgy írja bele regényébe, hogy egyszerűen ki is vonja magát belőle. Azáltal távolodik el Clay karakterétől (akinek megformálásakor egyértelmű önéletrajzi elemeket használ), hogy a regény szövegterébe történő személyes belépésével a Clayjel való azonosításnak elejét veszi, ugyanakkor ez a belépés önironikus és elbizonytalanító: eszerint dokumentarista műként olvasandó a *Nullánál is kevesebb*? Ugyanaz beszél most is, mint abban a könyvben, vagy a *Királyi bálószobák* a valódi Clay hangján szól, a *Nullánál is kevesebb* pedig a szerző imperszonációja? Egész pontosan a könyv nyitányára gondolok, amikor Clay arról panaszkodik, hogy egy író, aki barátjuk volt hajdanán, ellopta a történeteiket, és

pofátlanul, változtatás nélkül írta meg mindazt, ami velük megesett, majd azon bosszankodik, hogy milyen hamis módon dolgozták fel az életüket – azt a bizonyos regényt – egy filmben. (Kultgyanús kezdőmondat: „Készítettek rólunk egy filmet.”) Ez az eszme-futtatás a regény elején lehetett volna rendkívül kínos és közhelyes is, ám Ellisnek valahogy sikerült áthidalnia veleszületett *cool*ságával.

Némi elmozdulást jelent az előzménykötethez képest, hogy itt látszólag van történet, ráadásul valamiféle pseudo-krimiként működik, de valójában ez is csak játék, ugyanúgy nem történik semmi, és ugyanúgy nincs semminek valódi tétje, mint negyedszázaddal ezelőtt. Hogy is történhetne bármi ilyen makacs érzelmi elszigetelődés mellett, aminek Clay végre valahára ki mondja a valódi okát is: „soha nem szerettem senkit, és félek az emberektől”.

FALVAI MÁTYÁS

(Fordította M. Nagy Miklós,
Európa Könyvkiadó, Budapest, 2010,
224 oldal, 2700 Ft)

SEAMUS HEANEY: *Hűlt hely*

2010-ben Seamus Heaney két új könyvének megjelenése fölött ör-